

Πάντα ἐλεύθεροι!

Μήνας τοῦ ἁγίου Δημητρίου ὁ Ὀκτώβριος, δικαιολογημένα θά μπορούσε νά ὀνομασθεῖ καί ὁ μήνας τῆς Θεσσαλονίκης. Πανηγυρίζει ἡ ὠραία νύμφη τοῦ Θερμαϊκοῦ τόν μήνα αὐτόν τήν μνήμη τοῦ πολιοῦχου της ἀλλά καί τά ἐλευθερία της, τόσο ἀπό τόν τουρκικό ζυγό μισῆς χιλιετίας (1430-1912) ὅσο καί ἀπό τήν τετράχρονη γερμανική κατοχή (9 Ἀπριλίου 1941-30 Ὀκτωβρίου 1944).

Ἐπίκαιρη, λοιπόν, ἡ εὐχή «πάντα ἐλεύθεροι» ὄχι μόνο γιά τούς Θεσσαλονικεῖς ἀλλά γιά τούς πανέλληνες. Ἐξάλλου, ἡ ἐλευθερία ἀποτελεῖ ἀξία ὕψιστη καί ἀδιαπραγμάτευτη γιά τόν κάθε ἄνθρωπο καί μάλιστα γιά τόν Ἕλληνα. Σωστά λέχθηκε ὅτι «ἡ ἐλληνική ψυχή ζῆ μόνο γιά τήν ἐλευθερία».

Εἶναι, ὥστόσο, ἐπίσης ἐπίκαιρο νά θυμηθοῦμε τήν ἀφετηρία ἀπό τήν ὁποία ξεκίνησε τό ἐλληνικό γένος γιά νά τινάξει ἀπό πάνω του τήν μακροχρόνια τουρκική σκλαβιά (τεσσάρων αἰώνων γιά τήν

νότια Ἑλλάδα καί πέντε γιά τήν βόρεια). Ἦταν τό ξύπνημά του ἀπό τόν πνευματικό λήθαργο τῆς ἄγνοιας, τῆς πνευματικῆς καί τῆς ἠθικῆς ἐξαθλίωσης, ὅπου εἶχε ξεπέσει. Ἐκείνο ἀνοιξε τόν δρόμο γιά τήν ἐθνική ἐλευθερία. Καί ἀποτελεῖ ἡ πνευματική ἐλευθερία, ἡ ἀπαλλαγή ἀπό τήν ἄγνοια καί ἀπό τήν δουλεία τῶν παθῶν, τήν ἀναγκαία καί ἀπαραίτητη προϋπόθεση, τό θεμέλιο ὅπου στηρίζεται ἡ ἐθνική ἐλευθερία. Ἡ ἀναγκαιότητα αὐτή διαφαίνεται περισσότερο ἴσως ἀπό κάθε ἄλλη φορά στήν σημερινή ἐλληνική κοινωνία.

Εἶναι διαπίστωση χιλιοειπωμένη καί κοινῶς παραδεκτή ὅτι ἡ οἰκονομική κρίση, πού συνταράζει τόν λαό μας, εἶναι πρωτίστως κρίση πνευματική καί ἠθική. Πρέπει νά τό ὁμολογήσουμε ὅτι ἐδῶ καί μερικές δεκαετίες οἱ Νεοέλληνες, ἐλεύθεροι -δόξα τῶ Θεῶ- ἐθνικά, δείχνουμε σάν νά ἔχουμε μεθύσει ἀπό αὐτήν τήν ἐλευθερία. Ἀσυλλόγιστα τήν μεταλλάξαμε σέ ἀσύδοτη κραιπάλη κι ἀσύστολα ἀσχημονήσαμε πάνω σέ κάθε τι πνευματικό, πληγώνοντας μέ τά ἴδια μας τά χέρια τήν πνευματική μας ἐλευθερία. Ἴσως ἐπειδή χωρίς δικό μας κόπο βρεθήκαμε κάτοχοι πολύτιμης πνευματικῆς κληρονομιάς, ριχθήκαμε ἀπερίσκεπτα στήν ἐκποίηση τῶν πνευματικῶν τιμαλφῶν μας. Ἀπαξιώσαμε τίς ἀξίες, ἀθε-

τήσαμε τά ιδανικά καί νομίσαμε πώς θά εἶχαν τήν δύναμη νά μᾶς σώσουν τά δανεικά. Ἐκούσια παραδινόμαστε στά πνευματικά δεσμά κι ἄν ἔτσι συνεχίσουμε, δέν θά ἔχει πολλή ζωή ἡ ἐθνική μας ἐλευθερία.

Σ' αὐτήν τήν κατάσταση τήν κρίσιμη ἀποτελεῖ ἀνάγκη ἀδήριτη ἢ ἀνανέωση τῶν δεσμῶν μας μέ τήν ὀρθόδοξη παράδοση. Νά ἀναζωογονήσουμε τήν πνευματική μας ἐλευθερία, γιά νά διατηρήσουμε τήν ἐθνική. Μιά τέτοια ἀπόφαση, μία τέτοια φιλότιμη προσπάθεια θά εἶναι ὁ καλύτερος ἑορτασμός γιά τήν ἐλευθερία πού χαιρόμαστε. Θά εἶναι καί μία ἀξιόλογη ἐγγύηση ὅτι θά παραμείνουμε ἐλεύθεροι.